

ГО “ОСВІТНІЙ ЦЕНТР ІМЕНІ ОТЦЯ ЮЛІАНА ДЗЕРОВИЧА”

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директором ГО “Освітній центр імені Юліана Дзеровича”

№3 від 12.01.2026 р.

Карвацький Ю.З.

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
загальної середньої освіти
ФОРМУЛА УСПІШНОГО КЕРІВНИКА

Львів – 2026

Розробник: ГО “Освітній центр імені отця Юліана Дзеровича”
Кидик Леся, методист ОЦ Дзеровича, вчитель-практик

Напрямок підвищення кваліфікації: підвищення кваліфікації керівників закладів освіти, що забезпечують здобуття базової середньої освіти

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації новопризначених керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти від 16.09.2022 р. № 817

Термін дії програми: з 12.01.2026 до 12.01.2031 року

Рецензенти:

Шимків Оксана, керівник ліцею "Творці", освітня експертка з проведення інституційного аудиту ЗЗСО;

Суховерська Ірина, кандидатка історичних наук, завідувачка кабінету інформаційно-комунікаційної діяльності ЛОІППО

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми зумовлена сучасними умовами функціонування закладів загальної середньої освіти, які характеризуються динамічними змінами, зростанням вимог до якості освітніх послуг, необхідністю забезпечення безпечного та стійкого освітнього середовища. У цих умовах зростає роль керівника як лідера змін, організатора ефективної команди, комунікатора та партнера для різних груп стейкхолдерів.

Потреба у розвитку управлінських, лідерських та комунікаційних компетентностях керівників закладів освіти зумовлює необхідність оновлення змісту підвищення кваліфікації, зокрема з акцентом на формування ціннісного лідерства, розвиток партнерств із громадою, бізнесом та державними структурами, а також здатності ефективно діяти в умовах невизначеності.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які працюють у 7 - 9 класах НУШ та пілотних 10-х класах, що впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: програма має практико-орієнтований характер, поєднує теоретичні знання з відпрацюванням прикладних навичок, передбачає рефлексивну роботу та аналіз професійних ситуацій. Спрямована на розвиток професійних компетентностей керівників закладів освіти відповідно до сучасних викликів та нормативних вимог та впровадження ефективних управлінських практик у діяльність закладу освіти.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності керівників закладів загальної середньої освіти та їх заступників щодо ефективного управління закладом освіти, створення безпечного та стійкого освітнього середовища, розвитку лідерської спільноти та налагодження результативної взаємодії з учасниками освітнього процесу та партнерами.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розвивати управлінські та лідерські компетентності керівників закладів загальної середньої освіти;
- формувати розуміння ролі цінностей та етики лідера в управлінні закладом освіти;
- удосконалити здатність забезпечувати безпечне та стійке освітнє середовище;
- формувати навички кризового менеджменту в умовах змін і невизначеності;
- розвивати вміння формувати та розвивати лідерську спільноту закладу освіти;

- удосконалювати навички дистрибутивного лідерства та командної взаємодії;
- формувати здатність до ефективної комунікації з учасниками освітнього процесу, зокрема з батьками;
- розвивати навички налагодження партнерства з громадою, бізнесом та державними структурами;
- сприяти впровадженню сучасних управлінських практик у діяльність закладу освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

управлінська компетентність - здатність ефективно організувати діяльність закладу освіти, приймати управлінські рішення в умовах змін;

лідерська компетентність - здатність здійснювати ціннісно орієнтоване лідерство, формувати та розвивати команду;

комунікаційна компетентність - здатність до ефективної взаємодії з учасниками освітнього процесу, зокрема з батьками, та партнерами;

партнерська компетентність - здатність налагоджувати взаємодію з громадою, бізнесом і державними структурами для розвитку закладу освіти;

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- аналізує управлінські ситуації та виклики в діяльності закладу освіти;
- застосовує інструменти лідерства, комунікації та кризового менеджменту у професійній діяльності;
- проектує розвиток освітнього середовища та партнерської взаємодії;
- оцінює ефективність управлінських рішень і власної професійної діяльності.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Підсумковий контроль здійснюється у формі комплексного вихідного тестування на платформі. Тест включає 20 тестових завдань, що охоплюють ключові теми всіх трьох модулів Програми.

Формат запитань: вибір однієї або кількох правильних відповідей, встановлення відповідності.

Максимальна кількість балів -100

Критерій успішного проходження: 60% і більше правильних відповідей.

Слухачам надається дві спроби для проходження тестування.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат встановленого зразка.

Вартість: 1500 грн

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичної підготовки та практико-орієнтованого навчання, спрямованого на розвиток лідерських, управлінських і комунікаційних компетентностей керівника, формування навичок ефективної взаємодії з учасниками освітнього процесу та партнерами, а також застосування отриманих знань у професійній діяльності.

Особливістю програми є її практична спрямованість: робота з управлінськими кейсами, моделювання рішень, розроблення елементів власних управлінських рішень у межах тем програми, які можуть бути безпосередньо застосовані в освітньому середовищі.

Підсумкові заходи: комплексне вихідне тестування (автоматизоване).

Самостійна робота передбачає опрацювання рекомендованих теоретичних і методичних матеріалів, перегляд відеоматеріалів за темами модулів, виконання рефлексивних письмових завдань, аналіз власного професійного досвіду та підготовку до підсумкового контролю.

Зміст програми складається з 3 модулів та 6 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 завдань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, - 100 балів. Прохідний бал - 60. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 9 год - лекційні заняття, 15 год - практична робота, 5 год - самостійна робота, 1 год - контрольні заходи.

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні і заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Безпечне та стійке освітнє середовище					
Тема 1.1. Концепція благополуччя та цінності лідера у закладі освіти	2	3	1		6

Тема 1.2. Кризовий менеджмент у закладі освіти	1	3			4
Разом за модулем	3	6	1		10
МОДУЛЬ 2. Лідерство та розвиток команди					
Тема 2.1. Розвиток лідерської спільноти закладу	2	3	1		6
Тема 2.2. Дистрибутивне лідерство та організація сучасного закладу освіти	1	3			4
Разом за модулем	3	6	1		10
МОДУЛЬ 3. Взаємодія та партнерство					
Тема 3.1. Успішні комунікації керівника закладу освіти	2	2	1		5
Тема 3.2. Партнерство з громадою, бізнесом та державними структурами	1	1	2		4
Разом за модулем	3	3	3		9
Підсумкові заходи				1	
Усього	9	15	5	1	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Безпечне та стійке освітнє середовище

Тема 1.1. Концепція благополуччя та цінності лідера у закладі освіти.

Сутність концепції благополуччя учасників освітнього процесу. Роль цінностей та етики керівника у формуванні організаційної культури закладу освіти. Здоров'язбережувальний підхід в управлінській діяльності.

Тема 1.2. Кризовий менеджмент у закладі освіти.

Основи управління закладом освіти в умовах невизначеності та змін. Алгоритми реагування на кризові ситуації. 8 правил антикризового менеджменту в умовах суспільних змін. Кодекс безпечного та стійкого освітнього середовища.

МОДУЛЬ 2. Лідерство та розвиток команди

Тема 2.1. Розвиток лідерської спільноти закладу

Підходи до формування лідерської команди в закладі освіти. Розподіл ролей і відповідальності. Розвиток професійного потенціалу педагогічних працівників та підтримка їхньої ініціативності. Персональний план розвитку шкільного лідера як інструмент до самомотивації, саморозвитку і самозростання.

Тема 2.2. Дистрибутивне лідерство та організація сучасного закладу освіти

Сутність дистрибутивного лідерства та його роль в управлінні закладом освіти. Делегування повноважень, командна взаємодія, управління змінами та розвиток організаційної культури.

МОДУЛЬ 3. Взаємодія та партнерство

Тема 3.1. Успішні комунікації керівника закладу освіти.

Ефективні комунікаційні стратегії керівника. Закон успішних комунікацій Альберта Меграбіана. Критерії ефективності спілкування. Взаємодія з педагогічним колективом, учнями, батьками та іншими зацікавленими сторонами. Управління конфліктами та побудова довіри.

Тема 3.2. Партнерство з громадою, бізнесом та державними структурами

Моделі міжсекторальної взаємодії закладу освіти. Формування партнерств із громадою, бізнесом та органами влади. Нова роль закладу освіти як партнера місцевої громади. Залучення ресурсів і розвиток закладу освіти через співпрацю.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Діагностика командного потенціалу: Проходження тесту Р. М. Белбіна, аналіз власного лідерського профілю та визначення оптимальних ролей для членів управлінської команди закладу.
2. Комунікативний тренінг (кейс-метод): Моделювання переговорного процесу в кризових ситуаціях (з батьками, представниками громади або конфліктними групами в колективі) з використанням технік активного слухання та медіації.
3. Проектування моделі партнерства: Розроблення алгоритму залучення додаткових ресурсів (соціальних, інтелектуальних, матеріальних) через співпрацю з місцевим бізнесом або громадськими організаціями.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Інструменти цифрової трансформації для комунікації: Огляд сервісів для організації спільної роботи та оперативного інформування партнерів (Slack, Trello, корпоративні месенджери).
2. Етика ділового спілкування та конфліктологія: Вивчення стратегій поведінки в конфліктах за Томасом-Кілманом та їх застосування в освітньому менеджменті.
3. Брендинг закладу освіти: Роль репутаційного капіталу директора у залученні стейкхолдерів та формуванні довіри до закладу.
4. Нормативні аспекти державно-приватного партнерства: Аналіз законодавчої бази щодо співпраці ЗЗСО з неурядовими організаціями та міжнародними фондами.
5. Психологічна стійкість керівника: Методики саморегуляції та запобігання емоційному вигоранню під час проведення складних переговорів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту» (із змінами та доповненнями станом на 2026 р.). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (актуальна редакція). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
3. Наказ МОН України від 16.09.2022 № 817 «Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти». <https://mon.gov.ua/>
4. Професійний стандарт «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти». <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2591915-21>
5. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (оновлена). <https://zakon.rada.gov.ua/>
6. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти (наказ МОН України). <https://sqe.gov.ua/>

Основна література

1. Абетка для директора: рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Видання 4-те, переробл. та доповн. — К.: ДСЯО, 2025. <https://sqe.gov.ua/abetka-dlya-direktora/>
2. Стратегічне управління закладом освіти в умовах автономії: навчальний посібник / за ред. О. Єресько. — К., 2025. — 180 с.
3. Менеджмент в освіті: підручник для слухачів курсів підвищення кваліфікації — К.: НаУКМА, 2026. — 240 с.
4. Лідерство в освіті: розвиток управлінських компетентностей керівника ЗЗСО: монографія / за заг. ред. Н. Клокар. — К., 2025.
5. Фінансова автономія школи: посібник для керівників та бухгалтерів закладів освіти. — К.: Проєкт «Децентралізація», 2025.
6. Психологія управління та запобігання професійному вигоранню керівника освіти: практичний посібник. — К.: ІППО, 2026.
7. Цифровізація управління закладом освіти: від Е-журналу до штучного інтелекту в адмініструванні. — К.: МОН, 2025.
8. Кризовий менеджмент в закладі освіти: планування безпеки та стійкості (Resilience). — Посібник для керівників НУШ. — К., 2026.

Додаткова література

1. Державний стандарт базової середньої освіти: орієнтири для керівника. — К.: Смарт освіта, 2025. <https://nus.org.ua/>
2. Моніторинг якості освіти: інструментарій для директора школи. — К.: УЦОЯО, 2025. <https://testportal.gov.ua/>
3. Педагогіка партнерства: взаємодія школи, батьків та громади. — К., 2025. <https://mon.gov.ua/>
4. Академічна доброчесність у закладі освіти: від політики до практики. — К.: SAIUP, 2025.
5. Школа в умовах надзвичайних ситуацій: алгоритми дій директора. — ЮНІСЕФ Україна, 2025. <https://unicef.org/ukraine>
6. Практикум з освітнього права: кейси для керівників ЗЗСО. — К.: Юрінком Інтер, 2026.
7. МАПА / Андрій Зелінський. — К.: Колесо Життя, 2025. — 208 с.
8. 12 правил життя. Як перемогти хаос / Пітерсон Джордан. — К.: Наш формат, 2020. — 384 с.
9. Теоретичні аспекти розвитку лідерських якостей керівника закладу освіти. <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/16778/1/3.pdf>
10. Сучасний директор як лідер змін: інтерактивні підходи до управління закладом освіти. <https://naurok.com.ua/suchasniy-direktor-yak-lider-zmin-interaktivni-pidhodi-do-upravlinnya-osvitnim-zakladom-485075.html>
11. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу (актуальні підходи). <https://soippo.edu.ua/>
12. Матеріали МОН України щодо розвитку лідерства та управління закладом освіти. <https://mon.gov.ua/>